

Vokiečiai vel laimejo prie Verduno

Paėjo dar 3 mylias priekyn ir
paėmė 6 miestus

Vokiečiai prie Verduno
pražudė 60,000 kareivių

Suv. Valstijos galincios sustabdyti karę

Taikos demonstracijos Washingtone. Vokietija gali paskelbti karę Portugalijai.

VOKIEČIAI EINA PRIEKYN PRIE VERDUNO.

Paėjo tris mylias priekyn ir paėmė kelis miestus. 60,000 vokiečių jau žutę mušyje.

LONDONAS, vas. 25. — Mušis, kuriam lygaus smarkumu ikišiol nebuvo, tebesiaučia apie francuzų tvirtovę Verdun. Vokiečiai tame mušyje jau pražudė 60,000 kareivių, bet kronprinco 300,000 kareivių armija nesulaikomai eina priekyn. Ji vakar paėjo priekyn dar tris mylias.

Paėmė 6 miestus.

PARYZIUS prisipažįsta, kad francuzai pasitraukė 10 mylių fronte tarp Samogneux ir Ornes į pozicijas užpakalį tu miestų, kuriuos, kaip Berlinas pranešė, vokiečiai paėmė. Vokiečiai taipogi paėmė dar keturius miestus: Haumont, Brabant, Beaumont ir Berbevois.

Paėjo priekyn 5 mylias.

Francuzai užvakar liko nustumti iki Haumont — 2 mylias atgal. Tas miestas yra už 5 kilometrų nuo Samogneux, kurį vakar vokiečiai paėmė — tas reiškia, kad vokiečiai vakar paėjo priekyn dar 3 mylias. Nuo sumušimo anglių ant Ypres, talkininkai niekad nepasitraukė taip toli atgal.

Paėmus atidom kokia svarba pridodama kelių šimtų yrdų tranšėjų laimėjimui ar pralaimėjimui galima išvaizdinti svarbumą šio vokiečių laimėjimo.

Francuzai dabar mušasi už 8 mylių nuo Verduno, arba už 5 mylių nuo jo išlaikinų fortų. Manoma, kad neužilgo Verduno fortus vokiečiai pradės bombarduoti kanuolėmis, sudaužiusiomis Liege. Namuro, Antwerp ir k. tvirtovės.

Francuzai nors prisipažįsta pasitraukimą, bet sako, kad nė vienoje vietoje francuzų linija nėra sulaužyta.

Gauta žinios, kad prie Ver-

duno, kur vokiečių kariuomenė vadovauja Vokietijos kaizerio pėdinis, sustiprinimui kareivių dvasios į mušio lauką atvyko ir pats kaizeris Wilhelmas.

Francuzais vadovauja gen. Humbert.

Vokiečiai darė atakas ir daugelyj kitų vietų visame fronte, matomai, kad neleidus francuzams atitraukti kariuomenę iš kitų vietų ir sutraukti prie Verduno, ir vietomis vokiečiai laimejo.

Smarkiai veikia ir abiejų pusių aviatoriai.

Abelnai dabar visame Francijos ir Belgijos fronte siaučia smarkus mušis, kuriame pergalėtojai iki šiol yra vokiečiai. Nuostoliai abiejų pusių milžiniški. Prie Verduno, kur mušis yra smarkiausias, kiekviena pėda žemės padengta kruvomis francuzų ir vokiečių lavonų.

Verdunas yra tvirčiausia francuzų tvirtovė. Ji yra arti Lotaringijos rubežiaus priešais stiprią vokiečių tvirtovę Metz. Verdunas yra apsuptas kalvomis, ant kurių yra intaisytos 36 fortifikacijos.

Verdunas yra pavojingiausia vieta vokiečių linijoj ir nuo nepasisekusio vokiečių ėjimo ant

Paryžiaus kronprinco svarbiausiu rupesniu buvo paimti Verduną.

Jeigu dabar vokiečiams pasisektų paimti Verduną, tulų manoma, kad vokiečiai vel pradėtų ėjimą ant Paryžiaus.

Vokiečiai prinesnėje karėje su francuzais, 1870 m. bandė paimti Verduną, tačiau negalėjo paimti atakoje. Jis liko paimtas po kelių mėnesių apgulimo.

SUV. VALSTIJOS GALINCIOS SUSTABDYTI KARĘ.

WASHINGTON, D. C., vas. 25. — Herman Bernstein, redaktorius laikraščio "The Day," kuris aplankė beveik visas kariaujančias šalis pasakė kongreso užrubežinių santykių komisijai, kad Suv. Valstijos gali užbaigti skerdynę Europoje.

Jis tai liudijo prieš komisiją parėmimui Meyer London rezoliucijos, reikalaujančios, kad prezidentas Wilsonas sušauktų neutralių šalių taikos konferenciją.

Bernstein pasakė, kad Vokietijos kancleris per neutralės šalies žmogų buvo inteikęs Anglijos užrubežinių reikalų ministriui Edward Grey Vokietijos taikos sąlygas. Tai atsitiko 10 dieną rugpjūčio 1915 m. Vokietija reikalavusi už paliuosavimą Belgijos ir Francijos dalies Afrikos kolonijų ir užmokėti išlaidas už metus karės. Grey nesutiko su tuo ir intenkė kancleriui Anglijos taikos sąlygas.

Nors tuosyk nesuitaikyta, bet dabar, jei Suv. Valstijos, nors jos ir liko labai nepopuliariskomis tarp abiejų kariaujančių šalių, bet kaip didžiausia neutralė šalis, įsimaistyti, galėtų įvykti taika, ypač kad dar prie jų prisidėtų popiežius, ar kitos neutralės šalys. Dabar visos kariaujančios šalys nori apsimaistyti tokos sąlygomis, jei tik kas atsirastų kaip tarpininkas.

VOKIEČIAI SIUNČIA MOTE-RIS Į MUŠIO LINIJĄ. PETROGRADAS, vas. 25. — Oficialiai pranešama, kad Pėls apilinkė, į pietvakarius nuo Olyka vokiečiai pasiuntė moterį, galbut lenkę, dirbti prie apkasų, apšaudomų rusų.

ATHENAI, vas. 25. — Gauta žinios, kad Turkijoje, delei puorių aeroplanas paskandino italių laivą, vežusį kareivius iš Albanijos.

VIENNA, vas. 25. — Oficialiai paskelbta, kad austrų austrų aeroplanas paskandino italių laivą, vežusį kareivius iš Albanijos.

VIENNA, vas. 25. — Oficialiai paskelbta, kad austrų austrų aeroplanas paskandino italių laivą, vežusį kareivius iš Albanijos.

VOKIEČIAI UZGRIEBĖ DA 7 TALKININKŲ LAIVUS.

MADRIDAS, vas. 24. — Anglų laivas Westburn, 2,018 tonų intalpos, plaukdamas po vokiečių vėliava įvažiavo tiesiai Santa Cruz de Teneriffe portan, kuris randasi tarpe dviejų Kanariškų salų.

Laivas buvo komandoje vieno vokiečių oficeriaus ir septynių matrosų. Jisai vežė 206 nelaisvius, nuimtus nuo 6 anglų iš vieno belgų laivo.

Tarpe atvežtų Westburn'u pasażierių randasi keliauninkai važiuavę laivais Flamenos, Horace, Cambridge, Edinburgh, Belge ir Luxemburg.

Manoma, ka dvisus paminėtus augščiau laivus bus paves vokiečių laivas Moeve, kuris prieš kiek laiko atgabeno į Suv. Valstijų portą anglų laivą Appam. Laivui Moeve primateama paskandinimas 13 anglų laivų viso intalpos 50,847 tonų.

Ispanai, porto valdininkai, pranešė Westburn viršininkui, kad laivas arba turi būti sulaikytas porte, arba privalo išvažiuoti.

Užgriebėjai apleido uostą, išvažiavo į jures ir ten paskandino Westburn'ą; gi buvusius ant jo žmones mažose valtėlėse atgabeno į krantą.

50,000 KAREIVIŲ NETEKO

PARYZIUS, vas. 24. Penkias dešimtis tukstančių kareivių paklojo vokiečiai besiverždami, nei tos jurų vilnys, link francuzų tvirtovės Verdun.

Apie 500,000 žmonių dalyvauja tame apskirtyje. Prieš 300,000 kareivių atakuojančią vokiečių armiją laikos 200,000 francuzų kareivių po komanda generolo Humbert.

Manoma vienok, kad francuzams pavyks atsispirti, nes jie ginasi ir jiems prigelbsti tranšėjos.

LISBON, vas. 24. — Portugalijos portuose sulaikyta 36 vokiečių pirklybiniai laivai. Sakoma, kad valdžia aplaikius žinias, buk vokiečiai rengę tuos laivus pasiųsti į juras užpuolimams ant anglų pirklybinių laivų.

AEROPLANAS PASKANDINO LAIVĄ.

VIENNA, vas. 25. — Oficialiai paskelbta, kad austrų austrų aeroplanas paskandino italių laivą, vežusį kareivius iš Albanijos.

Darbininkų Judėjimas

GALBUT SUSTREIKUOS 60,000 SIUVĖJŲ PARYZIUJE.

PARYZIUS, vas. 25. — 60,000 Paryžiaus siuvėjų grąsina sustreikuoti, jei didžiosios firmos nesugrąžins algų, kokias mokėjo prieš karę. Firmos kilus kareii sumažino mokestis savo darbininkams, kad jos nė negali iš jų pragyventi, tuo tarpu firmos padarė didelį biznį su Amerika.

Laikraščiai remia darbininkes.

PATARNAUTOJŲ STREIKAS.

NEW YORK, — Waiters Union No. 1 pasisekė iššaukti streiką 2,000 patarnautojų 500 valgyklų nuo 59 iki Canal gatvių. Su jais sustreikavo ir 900 mergaičių patarnautojų.

Apie 3,000 patarnautojų 600 valgyklų toje pačioje miesto dalyje sugrįžo į darbą unijos sąlygomis: šesų darbo dienų savaitė, po 10 val. diena; minimum alga \$7.00 į savaitę.

TAIKOS DEMONSTRACIJOS WASHINGTONE.

WASHINGTON, D.C., vas. 25. — Atstovai iš visokių organizacijų padarė taikos demonstraciją Washingtone, kur apie karę gana daug kalbama.

Meyer London perskaitė daugybę telegramų nuo socialistų vadovų Suv. Valstijose, prizanandė remti jo taikos planą. Tarp kitų kalbėjo Morris Hillquith ir James H. Maurer, nariai Soc. partijos pildomojo komiteto; Johnston, prez. mašinistų unijos; Ernest Bohm, sekr. unijų centro New Yorke ir nariai Fordo taikos partijos.

AUSTRAI NEBESIVĖRS PER ALBANIJĄ?

LONDONAS, vas. 2. — Iš Durazzo pranešama, kad austrai sustojo besiveržę per Albaniją delei neišvažiuojamų kelių ir kilusio didelio nepasitenkinimo tarp bosnų kareivių.

LINCOLN, Neb., vas. 25. — Bandyta buvo išsprogdinti Nebraska valstijos butą. Bomba buvo įdėta į krosnį, bet ji nesprogo.

VEŽĖJŲ STREIKAS.

NEW YORK, — 500 vežėjų, soletų, arklių prižiūrėtojų ir pagalbininkų dirbusių del Wollesale Grocers' Association, East Sidėje sustreikavo, reikalaudami 10 val. darbo dienos ir pakelimo mokesties.

Visi streikieriai organizuoti.

KRASA SUSTABDĖ ANARCHISTŲ LAIKRAŠTĮ.

NEW YORK, — Krasa atsiskė siuntinėti anarchistų savaitraštį Revolt, redaguojamą Hippolyte Havel ir pradėjusį eiti sausio 1 d. Krason valdininkai suradė laikraštyje tokių straipsnių, kurie negali eiti per krasą. To laikraščio viso išėjo 7 num.

CHICAGO, — Chicagos krasa sustabdė kitą anarchistų laikraštį — Alarm. Pastarojo sustabdymas — Cronas ir po to kilusi medžioklė ant anarchistų.

VOKIETIJA PASKELBS KARĘ PORTUGALIJAI?

LISBON, vas. 25. — Vokietija ir Ausrija, manoma, paskelbs karę Portugalijai, delei pastarosios laivyno ministerijos nusprendžio.

Laivyno ministerijai paliepus, Portugalijos laivyno komanduotojas kapt. Rego užgriebė 36 vokiečių ir austrų laivus, stovėjusius Tagus upėje.

Užrubežinių dalykų ministeris Costa paskelbė, kad laivai liko konfiskuoti todėl, kad pačiai Portugalijai reikalingi transportui ir kadangi prisibijoma, kad jie gali pasprukti į Atlantiko okeaną ir pradėti skandinti talkininkų priklybinių laivus.

Portukalija dabar turi sumobilizavusi 120,00 kareivių ir dar kitą tiek gali išstatyti į karės lauką.

3 ZMONĖS SUDEGĖ ANT LAIVO.

BOŠTON, Mass., vas. 25. — Du žmonės žuvo vienas prapuolė ir 7 sunkiai apdeginti eeksplozijoj ant gasolinio žvėjų laivo Mary C. Santos.

Išsprogdintas ir gasolininis laivas, iš kurio ėmė gasoliną žvėjų laivas.

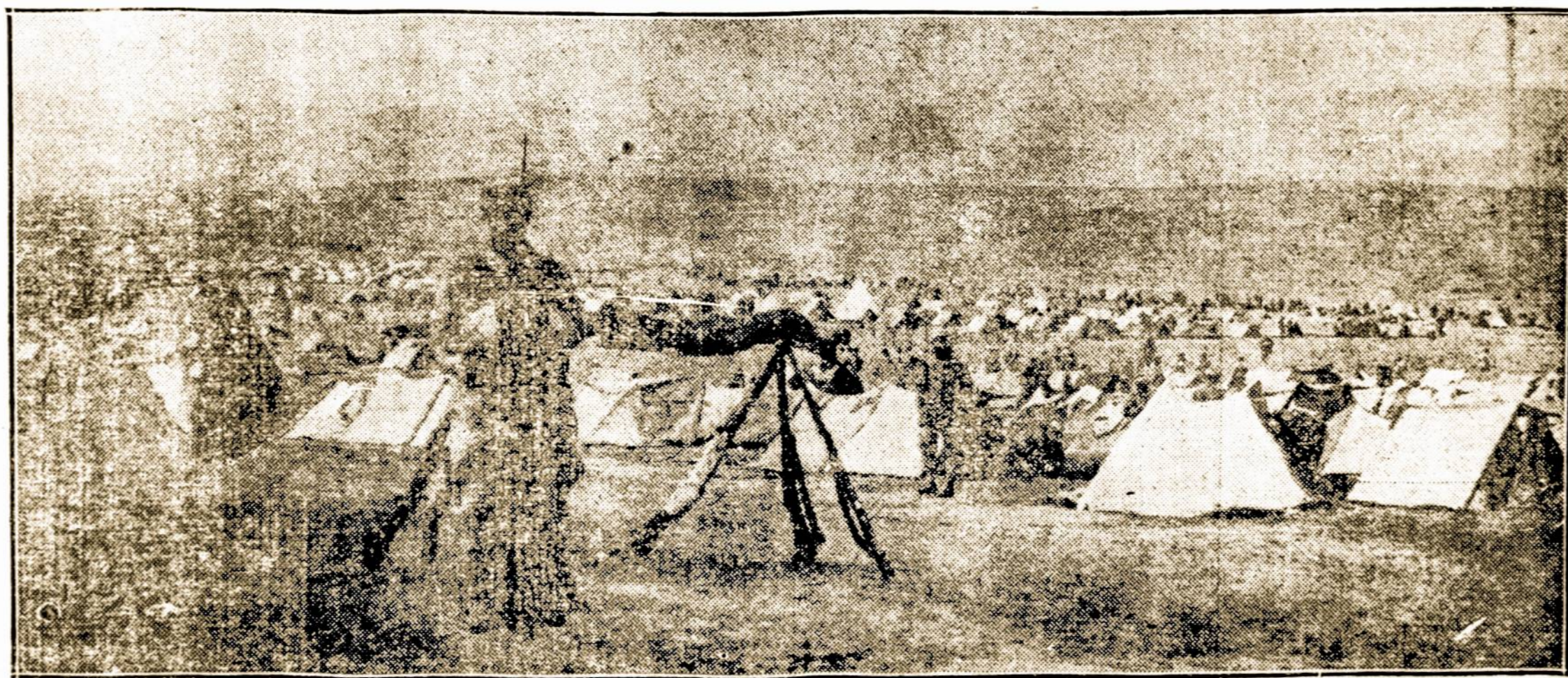
VOKIETIJOJ BANKRUTIJO DIDELIS BANKAS.

LONDONAS, vas. 25. — Iš Zuricho pranešama, kad Esse-ne Vokietijoj bankrutijo didelis ir svarbus bankas.

Manoma, kad tam bankui užsidarius labai daug žuvo sunkiai sutauptų Kruppo darbininkų pinigų.

CHICAGO, — Vakar gruđų rinkoje paėjo gandas, kad Vokietijos ambasadoriui liko in teiktas pasportas ir pertraukti diplomatiški ryšiai su Vokietija. Delei to žymiai nupvolė gruđų kaina. 2

New Yorke biržoje irgi nupvolė akcijos.

Francuzų stovykla Graikijoj prie Graikijos-Serbijos rubežiaus.

VILNIUJE

Gyventas mieste

Kai - kurios išlaukinės miesto gyvenimo formos tapo sutvarkytos pirmose vokiečių Vilniuje buvimo dienose. Naujieji šeiminkai tvarkė valgomųjų reikmenų reikalus, nustatydami palyginamai žemas kainas. Bet tai neišgelbėjo padėjimo ir badas davė jausti save gana aiškiai. Kariškoji Vokietijos valdžia Vilniaus paviete atėmė iš ukinkų tiesiog visus gyvulius ir visus naminius paukščius, o tai, žinoma, išaukė mėsos badą. Vietoje vadinamoje Novy Sviat, vokiečiai įrengė greitai skerdyklą. Visus atimtus po pavietį gyvulius jie gabeno čia, ir ant vietos dienų ir naktį gamino konservus. Nepaliko nesunaudojamos nei liekanos bei atmatos. Iš kraujo maišyto su miltais vok. virė ypatingą sriubą ar košę, kuria paskui penėjo mus apkauso. Sriuba buvo pusėtinai skani, o vokiečiai valgė ją tiesiog su pasigerėjimu.

Kaip tikėtai laikinis Vilniaus komendantas išleido paskelbimą, kuriame nurodinėta, kad Vilniaus gyventojai kaip Vokietijos labui, taip savo naudai šaukiami yra prie kariškųjų apkasų darbo, miesto galva Venslauskis delėi to užreikšė komendantui protestą. Jisai nurodė, kad priverstinis varymas ramių gyventojų dirbti karškusius darbus priešinas pa prasciausiom tarplautinēm tiesom. Komendantas atsakė:

—Karės laiku veikia tik viena tiesa — tiesa galingsnis ir tvirtas, o visa kita tik utopijos, išsvajotos neturinčių ką veikti žmonių.

Vokiečiai stengėsi įvesti Vilniuje savo tvarką net smulkmenose. Taip, ant visų svarbiųjų gatvių kampų tapo padėta puodukai spjaudimui. Viršuje kabojo lenkiški ir vokiški parašai, skelbiantis, kad už spjaudymą ant gatvių kaltininkas moka pirmą sykį 3 mark. baumės, antrą — nuo 5 iki 15 markių, o pagauti tame prasizengime trečią sykį moka jau 50 markių ir buna talpinami darbo namuosna savaitę, kur, vokiečių valdininkų nužiūrėjimu, turi dirbti, be jokio atlyginimo vokiečių armijos naudai. Baumės pinigai eina karės fon dan.

Pirmose dienose galima buvo patėmyti, kaip koks nors vilnietis, pirm negu nusispjauti, atsargiai apsižiūrėdavo aplink, ar nedaboją jo koks karėvis rezersitas. Kiti gi, protestuotojai, susirinkdavo buriais, spjaudydavo visi kartu ir tas išvesdavo iš kantrybės policiantams. Vokiečių valdininkai greitai numojo ranka į savo užmanymą, matyt, netekę vilties pripratyti vilniečius "žmoniškai" spjaudyti.

Įvairiose miesto dalyse tapo paskirti specialiai sanitariškieji inspektoriai. Šių valdininkų pareigoms buvo vaikštinėti po butus,—teisingiau, virtuves—savo dalies (distrikto) ir ypatinga atida apžiūrinėti išmatas ir viedrus su pamazgomis. Kie muose tie inspektoriai daboję išmatų duobes. Jeigu viedruose arba duobėse jie rasdavo tokius dalykus, kaip bulbių luobas, liekanas morkų arba kopustų kotus, tai parašydavo protokolą, idant nubaudus praskaltelį tap vadinama bado bausme. Nelaimingasis kotas, ištrauktas iš duobės budavo liudininku prasizengimo papildymo.

Šitie sanitariškieji inspekto-

riai buvo pasekmė paskutinio mano atminimu išleisto komendanto įsakymo, kuriame, tarp kitko, gyventojams drūčiai buvo draudžiama išmetinėti likučius bulbių, kopustų ir kitokių daržovių, o įsakoma atiduoti juos už žinomą atlyginimą kariškiems komisioriams.

Suprantama, visi tie įsakymai liudija, kaip skaudžiai jaučiamas stoka vokiečių kariuomenės ir gyvulių maitinimo ištekliuje.

Paskutinį mano buvimo Vilniuje laiką kainos vagomųjų produktų nustatyta neaugštos. Bet kaikiurių produktų visai negalima buvo gauti. Ypač vargu buvo kiaušinių ir pieno, kurie perdėm suvartota ligonbučiuose. Mėsa buvo perkelkiu, o sviesto buvo labai sunku gauti, nes vokiečiai iš apielinkės gyventojų atėmė veik viskas karves.

Vilniaus ir jo apielinkių sudrulinimas.

Iki tapau išsiųstas prie apkasų darbų, ir pačius darbus bedirbant aš ne sykį ypatingai šnekėjau su vokiečiais. Ir iš tų pasikalbėjimų aš įsitikinau, kad vokiečiai jaučiasi Vilniuje nelabai tvirtai ir todėl stengiasi apsiginti kaip galima drūčiau.

Ir jie neleidė laiko veltui. Apkasai tiesiog raizyte išraizė miesto apielinkes, sudarydami visą eilę žiedų, palyginamai netoliese viens nuo kito iškastų. Apkasus sieksnio gilumo kasė ypatingos mašinos, bet, apartyto, mes, gyventojai, suvartyti darba, da pagilindavom juos nuo pusantro iki 2 aršinių. Apkasų plotis buvo taipgi pusėtinas, nors ne visur vienodas — kame sieksnis, o kame pusantro. Visas apkasų apskritis yra nei požeminis miestas. Apkasai padalinti į skyrius sujungtus telefonais. Atskiri apkasų žiedai daugelyje vietų sujungti vienas su kitu giliais ir plačiais tuneliais, kuriais eina nedideli geležiniai bėgiai kantuolių perkėlimui iš vienos vietos kiton. Stipriausi apkasai randasi prie Vileikos, kurioje stovi vi gana didelis garnizonas ir kur dieną ir naktį dirba keli šimtai saperų.

Riaušės apkauso.

Nepakenčiamos sąlygos, kuriose prisiejo dirbti suvartytiems apkasus kasti vilniečiams, greitai išaukė jų tarpe sujudimą. Musų buryje taipgi buvo neramus judėjimas, bet didžiama dirbusių buvo prasti žmonės. Jie, pasak jų pačių kalbos, ir taip džiaugėsi, kad vokiečiai jų neiškorrė.

Vienok kaimynystė dirbančiam buryje pasidarė tiesiog sukilimas. Tai buvo 23 iš eilės partija pasiūsta darban da pirm musų. Čia buvo gana daug gerbiamų mieste žmonių. Vokiečių rezervistai prižiūrėtojai elgėsi su jais kaip su kartoriniais. Jų elgimuisi tiko ir kitos apielinkės: bjaurios valgis, nebuvimas lovų ir antklodžių.

Ir ve 17 dieną spalio visi 23 burio 200 žmonių griežtai atsisakė eiti darban ir pareikalavo ypatingiems pasiaiškinimas darbų prižiūrėtoją, mayorą Kunžą. Rezervistai išpradžios grąšino ginklais, ir vienas jų šautuvu sudavė advokatai C. Tai suerzino vilniškius, ir jie, visi kaip vienas, puolė prie rezervistų, nuginklavo juos, nepadarydami vienok jiems nieko pikto.

Tuomet p-nas C. draug su

dešimčia kitų, labiau inteligentiškų žmonių iš burio, nuėjo pas mayorą, gyvenusį netoliese šėtroje. Čia įvyko labai karštas pasikalbėjimas. Nuskriaustieji užreikšė, kad jie yra ne areštantai, bet laisvi piliečiai, ir nepradės drbti, nors jiems grąsintų sušaudymas. Mayoro paliepimu p. C. ir jo draugai tapo čia pat areštuoti ir nugabenti gubernijin kalėjiman.

Apie tolesnį areštuotųjų likimą aš nieko negirdėjau, o greitai po to ir patsai pabėgau nuo darbų.

Iš rusų kalbos vertė N.

Mokyklos sužeistiems kareiviams

Sveicarų laikraščiai rašo: Viennoje įsisteigė 32 mokyklai mokyti amatų kareivius invalidus jau netinkančius daugiaus kariauti. Tos mokyklos apima didelį plotą žemės Vienno miesto. Jose mokinasi 3,600 invalidų, jiems pritaaisoma moksliškū būdu kuno sąnariai vieton paliktųjų karo lauke ir moka jais darba dirbti. "Iš žmogaus griuvusių sutveriamas naujas žmogus, sako Kraftas, visuomenės turtų tverėjas."

Kaip tik užgydoma kareivio žaizdos, tuojau vežama jis į Vienno mokyklą, kurią jis sau išsirenka. Ten jam pridėda reikiama sąnarį ir moko juomi dirbti. Del invalidų intaisytą įrankiai tiek patogiai, kad patogiau negalima. Invalidai dirba seniau dirbtą darba ir mokomi nauju.

Kraftas sako matęs šiose mokyklose dailių, obliuojančių lentas su pridėtinėmis rankomis, vienanankių — tekorių, dirbančių abiem rankom. Vienoj klasėj matęs 20 berankių besimokinančių rašyti. Mokytojai diktuojant, jie rašė išlyko lyg pirmamečiai vaikai mokiniai. Kituose skyriuose tokie pat — berankiai rašo rašomosiomis mašinomis ir mokosi telegrafistais, teplotiojais, fotografistais ir barzdaskučiais. Korrespondantai dalyvavo berankių koncerte.

Moksliskaisiais sąnariais berankiai — bekojai taip puikiai dirba, kad žiuri ir stebies. Ilgai gimnastikuodami, pasakojo mokytojai, invalidai taip išimankština, kad viso kuno judėjimui priverčia medinį ar geležinį pridėtinį kuno sąnarį lygiai veikti.

Pridėtinė koja tesveria 3 kilo. Ilgai gimnastikuojant galima net šokti išsimokint. Invalidams, netekusiems vienos rankos, suteikiama net dvi ranki: viena — darbo dienoms, antra — šventadieniams.

Bekojus invalidus moko vaikštinėti ne tik be remenčių, bet ir be lazdos. Vaikščioti moko ilgus mokyklos koridoriuose, sekanciu būdu. Prie lubų prisriubuota ilga štang, ant jos užmauta žiedas, žiedan inverta diržas, diržu apjuosiamas visas invalido kunas ir tokiu būdu invalidas mokosi vaikštinėti dirbtinėmis kojomis. Kraftas pasakojo, matęs besimokinant vaikščioti dirbtinėmis kojomis. Invalidas-mokinys, sako buvęs išbalęs ir labai nuliudęs. Ašaros veržės iš akių į jį žiurint...

Samoninga gaspadinė
visada turi savo namuose buteliuką
D-ro Richter'io
PAIN-EXPELLER
Neabejojantis budas įtrinimui nuo
skaudėjimo Reumatizmo, persišai-
dimo, išsinarinimo ir tt.
Tikras tikrai su pažymėta marke
"IKARA"
25c. ir 50c. butelinkas vieno aplikos arba
stadiol uno
F. AD. RICHTER & CO.
74-80 Washington Street, New York, N. Y.

KAS DEDASI RUSIJOJ

RIBINSKAS, Nižegorod-gub. Lietuvių pabėgėlių vaikam 11 spalį buvo įkurta prieglauda, kurią tą dieną pašventino atvykęs čion kun. Raštutis ir pasakė pamokslą. Daug buvo susirenkę vaikų ir tėvų. Ant rytojaus prasidėjo mokslas. Nuo pradžios musų prieglauda buvo mišri berniukams ir mergaitėms, bet greit prieglauda pripildė pilnai-pilna, todėl gavome steigti antrą prieglaudą mergaitėms, kuri 22 lapkričio buvo iškilmingai pašventinta. Ant rytojaus iš pirmosios prieglaudos išvežė naujon prieglaudon visas mergaites, senoje gi prieglaudoje buvo vieni berniukai. Senenai Lietuvių Komitetas atidengė Rybinske liaudies mokyklą, į kurią iš berniukų prieglaudos vaikščioja 20 mokinių, viso labo gi mokykloje yra 40 mokinių: berniukų prieglaudoje 43, mergaičių 30. Ilgai netrukus manoma dar atidengti dirbtuves margaitėms ir berniukams. Tokios dirbtuvės yra labai pageidaujamos, nes daug jaunimo stovi be jokio darbo, kas labai juos gadina. Jau atidaryta kėpykla prie pabėgėlių kanceliarijos. Kepama įvairios rūšies duona ir krautuvėje parduvinėjama. Lietuvių Komitetas užlaiko tris bendrabučius, kuriuose gyvena 60 ar 80 žmonių. Antrą Kalėdų dieną vaikams buvo parengta eglaitė ir šeimyniškas lietuvių vakarėlis. Pabėgėlis.

MASKVOJE didelį skandalą sukėlė miesto dūmos prieškalėdinis posėdis, kuriame vienas miesto atstovas patarė paskirti iš miesto izdo tam tikrą pinigų sumą davinėti kyšius geležinkelio tarnautojams, kad jie pasiskubintų atsiųsti užpirktus šventėms maisto dalykus, kurių visai buvo pradėjė trukti. Tuomi nepaprastu nutarimu pasijuto užgauta kelių ministrų ir liepė tuojaus iširti kuomet ir kokiose stolyse buvo sulaukyti Maskvon siūnčiami va-gonai.

Telegramos užsienin priimama tik tuokart, jeigu yra užrašytas pilnas, nesutrumpintas adresas to, kam telegrama siunčiama ir pilnai yra padėtas tikras parašas telegrama siuntėjo. Paduodant užsienin telegramą reikia parodyti savo pasportą. Jeigu telegramos indavėjo parašas yra valdžios paliudytas, — pasportot nereikia, lygiai kaip ir tuokart, kad padavėjam asmeniškai pažįsta pašto viršininkas.

Apie vokiečiams prigulinčių žemių Rusijoje priverstinį pardavimą jau išleisti viršausios valdžios patvirtinti parėdymai. Liepiama parduoti dvarus, miškus ir abelnai visą nekilnojama turtą visiems vokiškoms kilmės savininkams, ir pavaldiniams kariaujančių su Rusija valstijų gyvenantiems Lenkijos, Lietuvos, (Kauno, Vilniaus, Suvalkų, Gardino gub.). Baltijos kraštuose, taipgi Vitebsko ir Pskovo gubernijose, Suomijoje, Kaukaze, visose pietinėse gubernijose ir Paamurio krašte. Savo dvarus savininkai galės patįs parduoti iki paskirtam laikui, jeigu gi to nepadarys, bus parduoti iš turgu. Nėstant kam pirkti antrą syk, dvarą užima valdžia ir parduoda vokiečių bankui, kurs gali ir patsai pirkti privertinai parduodamus dvarus iki 1 sausio 1921 metų. Valstiečių bankai parduvinėja

jo supirktus dvarus daugiausia rusų kilmės pirkėjams. Vyrresnieji nolarai praneša valstiečių bankams apie dvarų užėmimą izdan. ("Rygos Garsas")

LAISKAS IŠ PETROGRADO. Antanas Veldžius (Kauno g., Vilkmergės pavieto, Beinariškio viensėdijos) rašo iš Petrogrado savo broliui Leontui, Chicago.

Gruodžio 30 d. 1915 m. — Aš Antanas sveikinu savo mieliausį brolių Leonardą, velydamas gerus sveikatos gyvenime. Ačiu Dievui dabar esu sveikas ir paleistas Petrogradan trims mėnesiams. Savu noru įstojau

fabrikan. Gavau lengvą darbą. Aplaikiau nuo jūsų 10 dolerių. Širdingai dėkuoju jums, mieli broliai, kad manęs neužmiršai. Jei ne jūsų pinigai, tai būtų tekę gerai pakentėt.

Petrogradan atvykau 24 dieną gruodžio, o pinigus paėmiau 27 d. gr. Petrograde viskas neapsakomai brangu. Baltos duonos svaras kaštuoja 13 kap., sviesto svaras — 1 rublis 60 k.

Širdingai meldžiu amielųjį brolių atsiųsti man kitą laišką greitai. Labai trokštu aš su jums pasikalbėti.

O mažu žinai, kur musų tėveliai gyvena? Atraišk broleli, labai laukiu jūsų laiško. Sudiev, jūsų Brolis.

PASILINKSMINIMO VAKARAS
SU PROGRAMU
Parengtas
LIET. MOTERŲ "APŠVIETOS" DR-JOS
Nedėlios vak., Vasario-Febr. 27, 1916 m.
ŠV. JURGIO PARAPIJOS SVET.
Prie 32-ro Pl. ir Auburn Ave.
Svetainė atsidarys 6 v. v. Pradžja 7:30 val. vak.
INŽANGA 75c, 50c 35c ir 25c.

DIDELĖS IMTYNES
APVEIZDOS DIEVO PARAPIJOS SVET.
Union ave. ir 18-ta gatvė
Kovo-March 2, '16
8 valandą vakare

ANTANAS BROOKLY, atvažiuos iš Brooklyn, N. Y. pirmiausia pasitikis geografiškai lietuvius ristišką, JOE BANSEVICIŲ, Humid Kalla Pasha turkas imsis su lenkų ristiškū Kid Martin. Alex Keiz zin apsiima paguldėti į 30 minutų už 85 laizybū Otto Propotniką. Pirmos poros imsis galutinai. Tikietų kainos: 25, 35, 50, 75, ir 81.00 ypatat. Tikietus galima pirkti "Naujienu" Ofise" 1840 So. Halsted st., Chicago, Ill.

Kas dieną gauname dešimtimis laiškų su atsakymais iš krajaus
Kodėl negalit pajieškot savo giminių? Ar jau visai apie juos užmiršot
Mes galime ištikro jums surasti gimines ir pažįstamus. Jūsų laiška, siūčiami giminėms, sugrįžta atgal. Musų gi nučina ir su pagelba biurų seno krajaus patenka į adresantų rankas.
Išlaidas pajieškotimo, kurios yra labai žemos, turi apmokėti patįs jieskotojai. Kas kitap mano neapsimoka nei rasyti visai.
Rasydami indėkit 2c krasos ženklelį atsakymui. Chicagočiai ir apielinkiniai gali atsilankyti ypatingai subatoj nuo 5 iki 8 v. vakare, ir nedėlioju nuo 3 iki 5 p. p. GENERAL CONSULT INFORMATION BUREAU, N. 3246 So. Union Ave. Chicago, Illinois.

Pirk dabar ir sučedyk pašarą
Mogul 8-16 \$675 Cash, f. o b. Chicago

JUMS užsimokes nusipirkti musu Mogul 8-16 dabar. Sprendžiant iš musų patyrimo, dirbtuvei bus sunku išpildyti užsakymus ant šiu ukio mašinu traukeju į laiką del pavasario darbu. Jeigu Jus užsisakysite savo dabar, Jus jį gausite tuomet, kuomet jis bus Jums reikalingas, ir ukio mašinu traukejas nekaštuos Jums nei cento užlaikymui jo iki Jus jį pradėsite vartoti.

Taipgi, gal niekuomet nepaisitaikys geresne progą del geru ukės arkliau, tokia, kokia yra šia žiama. Nusipirk Mogul 8-16 dabar. Parduok savo arkliaus šiame gerame markete, ir parduok pašarą kuri jie suvartotu šią žiemą stovedami dyki.

Mogul 8-16 yra viena ukio mašinu traukeja, kuri degina pigu alieju—kerosina, benzina, neflta ir kitus žemos rusies alieju—pasekmingai. Jis kainuoja tikrai \$675 cash f. o. b. Chicago. Jusu vietinis pardavėjas turi samplėti šios mašinos kurią Jus galite pamatyti ir studijuoti, ir jis gali Jums nurodyti daugeli farmeriu, kurie žino kad Mogul 8-16 padaro, pigiau ir geriau, ta sunku ukio darba, del kurio Jus vartojate arkliaus. Jeigu jis tai negali padaryti, parašykite mums. Mes galime. Mes taigi prisistusime Jums musu 100 puslapju knyga "Farm Power", kuri išaiškina, kam Jus turite tureti ir vartoti naują Mogul 8-16 lengvą ukio mašinu traukeja. Neatideliok! Pirk dabar.

International Harvester Company of America
(Incorporated)
CHICAGO USA
Champion Deering McCormick Milwaukee Osborne Plazo

AMERIKOS LIETUVIŲ GYVENIMAS

Mūsų korespondentų pranešimai

BALTIMORE, MD.

Vasario 16 ir 18 d. vietinė L. D. L. D. 25 kp. parengė prakalbas. Kalbėjo M. X. Mockus. Aiškino daugiausia apie tikėjimą. Pirmame vakare kalbėtojas nurodino delko katalikai neapkenčia socialistų ir laisvamanių. Antrame — apie pragarą.

Aš nevalginsiu "Naujienu" skaitytojus jo kalbos aprašymu: dauguma Amerikos lietuvių jau spėjo susipažinti su M. X. Mockaus prakalbotomis. Noriu paminėti tik mūsų klerikalų-fanatikų negražų pasielgimą M. X. Mockaus prakalbose. Jau pirm atvyksiant p. M. X. Mockui mūsų dvasiškas vadovas šaukė kiek begalėdamas, kad niekas nesilankytų į to bedievio prakalbas. Parapijoniams buvo grąšinama net "smertelnu grieku"... Žmonės tečiau nenusigando kunigėlio grąšinimų. Pažymėtoje dienoje Lietuvių Centro svietainė turėjo tiek žmonių, kad ir vietos pristigo. "Vadovas" pamatė, kad jo trisias nuėjo vėjais. Tečiau jis sugalvojo naują būdą — susirinkimam liko pasiūta ištikimesni "vyčiai" ir kelios davatkos, kad kelti triukšmą. Tie tamsuėliai, norėdami atsizymėti prieš savo "dvasišką vadovą", pradėjo nerymauti. Viena paklusni "a velė" ėmė taip nedailiai blautili, kad vakaro pirmėdis buvo priverstas išprašyti ją net su policmano pagalba. Tas gelbėjo: triukšmadarai pamatė, kad čia ne "fonės." Tik retkarčiais viena-kita subliaudavo, bet tuoj budavo sustabdoma. Taigi, šiame vakare fanatikams nepavyko.

Ant rytojaus mūsų fanatikai plenavo kokiū būdu atkeršyti tam bedieviui. Galiaus tapo supleuota kitas budas.

Sekandiam vakare, t. y. 18 d. vasario, kuomet pradėjo rinktis publika, vos spėjo ateiti M. X. Mockus — jį areštavo. Areštuoju net nepasakytą už ką. Tik nuvedus jį į policijos stotį jam paaiškinta, kad jį areštavus tula moteris — fanatikė neva už kritikavimą tikėjimo. Užstacius \$500 kaucijos Mockus liko paliuosutas ir grįžo atgal į svietainę. Ten jis pasitiktai nepaprastai triukšmingais aplodimentais. Prasiėdė prakalbos. Fanatikai pamatė, kad ir vėl jų pastangos nedavė geistinių pasekmių. Tada jie stvėrėsi triukšmo. Į prakalbas atsizusta keturios "vytės" — taip apie 10 val. Viena iš jų atsizėdo kelvortoje eilėje nuo kalbėtojo ir, kuomet jis prasitarė apie pragarą, pakilo ir pradėjo sveikinti jį... kiaušiniai! Ačiū dievams, kad ji buvo nepaprastai nusigavėjusi ir — negalėjo pataikyti kalbėtoju. Tuoj pasigauta ta karinga "vytė" ir išvesta į svietainę. Bevedant pasirodė, kad ji buvo atsinešus nemažai tos "amunicijos." Tik nelaimė — iš išgąščio ar kaip kitaip ji susitrynė ją kišeniuose... Antra jos pagelbininkė taip jau liko išprašyta ir nuvesta į policijos stotį.

Matote, šį syk atsizymėjo Baltimorės juodoji fanatikų armija. Pirmosė jos eilėse čjo tuli J. B. ir J. V. Jie skaitosi neva inteligentais, bet pastarasis jų pasielgimas liudija visai ką kitą apie juos.

Matysime, ką pasakys jų

"dvasiškas vadovas." Be abejonės, jis pasistengs dar labiau apjuodinti bedievių, kad išleisius savo aklų fanatikų blaivius darbus.

M. X. Mockaus byla perkelta į City Courtą. Kokios bus pasekmės — pranešiu vėliau.

P. Pranašas.

SPRINGFIELD, ILL.

Darbai pas mus eina gerai. Tečiau iš kitur atvyksiam darbas gauti sunku. Kas blogiausia, kad čia tegalima jį gauti tik su pagalba "draugu" ir, suprantama, užfundijus.

Norėčiau palarti lietuviams nevažiuoti į šį miestą dar ir delto, kad pavasaryje gali iškilti streikas.

Nuo 21 d. vasario čia atsidado dar viena šafta, kuri buvo sudegusi kiek laiko algal. Darbar padaryta geležies.

Jaunas Vaikas.

SAN FRANCISCO, CAL.

Vasario 15 d. čia buvo paretas moteriškų rubų siuvėjų susirinkimas. Susirinkimą šaukė I. W. W. unija. Manoma, kad nuo 1 d. kovos prasidės kabsiuvių kova prieš jų išnaudotojus. Todėl palartina kitų kotonijų lietuviams nevažiuoti į San Francisco.

Tarpe darbininkų čia nėra sutarimo. Vienas už kito jie stengiasi įtikti savo išnaudotojams kapitalistams. Gailla žiurint, kad daugelis mūsų brolių vis dar tamsybėje gludi...

Klem. Klovas.

SPRINGFIELD, ILL.

Vasario 13 d. vietinės L. S. S. susirinkime tarp kitko buvo skaityta ir L. S. S. VIII rajono Komisijos atsišaukimas reikale sergančio Br. Vargšo. Po trumpo apsvarstymo draugai nutarė paskirti iš kuopos izdo \$2.00. Geros valios draugai suaukavo \$2.10. Viso — \$4.10. Atėmus pasiutimo lėšas lieka \$4.07.

J. Zoiņigilas.

(Pinigai \$4.07 gauta ir perluota sulig paskyrimo. Red.)

WESTVILLE, ILL.

Vasario 12 d. Bunsen Coal Co. N3 kasykloje užmušta graikas S. Petrus. Nelaimės priežastis — neatsargumas. Atėjęs darbavietėn jisai neapžiūrėjo kasyklos lubų. Per naklį buta pasiliuosavusio akmens ("rako"), kuris ir prislėgė nelaimingąjį. — Veltionis turėjo 20 metų amžiaus, paliko moterį ir tris mažus kudikius.

Nesenai pas mus apsidevė viena labai navatna pora — vyras 40 metų, moteris — 20. Vyras buvo uolus skyslimėlio mylėtojas, pati — davatka. Savaitė atgal toji rinktinė porėlė pakėlė karę... tarp savęs. Mat, prisiega parėjo biskutų ragavės ir užlipo ant "rupo" "prasivėdinti," o palikus pati pradėjo vaimą su indais, krėslais, langais ir kitais rakandais... Tik policistai tegalėjo nuraminti tą karingą moterėlę...

Dabar toji rinktinė porėlė žada skirties.

Senio Brolis.

CHICAGO HEIGHTS, ILL.

Ir mūsų parapijonai pradėjo šiauštis prieš savo dvasišką vadovą. Mat jis neseniai užreikšė savo "mylimiems parapijoni-

nams," kad šiemet jie turės mokėti brangiau už velykinę išpažintli. Girdi, kurie norite būti išganytais — mokėkite daugiau. Kunigėlis pasiūlė jiems sekamas išlygas: vedusieji mokės 10 dol., o pavieniai — 8.

Dabar parapijonai paskelbė karę savo dvasiškam vadovui. Sušaukė triukšmingą susirinkimą ir išrinko komisiją, kuri turės nuvažiuoti pas vyskupą ir maldauti... geresnio kunigo.

Vyrai, neapsirikite: nuo vilko bėgdami galite užbėgti ant paškos... Tada tai būtų bėdos. Pagalios, kamgi jis būtų kunigias, jeigu nekirtų savo "dvasiškas avelės?" Jeigu jis ims tik "po biskį," tai nė jus pragudrėsite, nė jis pralobs! Jūsų dvasiškas vadovas tai daro todėl, kad netik jus, bet ir jūsų vaikai žinotų, jogei paiką ir bažnyčioje muša!

A. Garbukas.

BRIDGEVILLE, PA.

Vasario 27 d. vietinė SLA. 90 kp. rengia prakalbas. Kalbės B. K. Kundrotavičius, SLA. trečiojo apskrčio pirmininkas, ir J. Semis — iš Pittsburgo. Prakalbos atsisub Orols svietainėje — 2 val. po pietų.

Nors mūsų miestelis neskaitylingas lietuviams, bet jų tarpe randasi nemaža gabijų ir darbščių žmonių.

Reporteris.

WORCETER, MASS.

Vasario 19 d. LSS 40 kp. parengė šokius su dovanomis (price dance). Buvo skirta 5 dovanos: trjs už šokius ir dvi už atvirutes. Pirmą dovaną (\$3 vertės) laimėjo p-lė Baulbiūtė ir V. Gibavičia, antrą — p-lė Mason ir J. Montvilas, trečią (knygą) — p-lė Dizneliūtė ir J. Tunkus. Antras dvi dovanas (už atvirutes) laimėjo 2 man nepažįstamos merginos.

Zmonių buvo gana daug ir visi tapo patenkinti. Abelnai worceteriečiai gana veiklus. Mūsų draugų parėngti vakarai visuomet esti pavyzdingi ir lankantys juos žmonės gauna daug sveiko dvasios peno.

40 kuopa nutarus parėngti neužilgio šeimyniškus pietus, o pradžioje gavenios bus sulosta žemaičių razbaininkas "Blin-da." Veikalas gana indomus ir rengiamąsi prie jo visu stropumu. Reikia tikėties, vakaras turės gerą pasisekimą.

Worceteriečiai darbuojasi — garbė jiems!

Beržo lapas.

CLEVELAND, OHIO.

Vietinė lietuvių pramoniečių

P. PILENAS

Ingaliotas "Naujienu" administracijos. "Naujienu" dienraščio generališkas agentas P. PILENAS, lankysis Penssylvanijos valst. ir kitur. Jis užrašinė dienraštį "Naujienas," o taipgi ir atnaujins "Naujienas." Taipgi rinks apgarsinimus ir organizuos agentus platinimui "Naujienu."

(I. W. W.) kuopa rengia vakarą 4 d. kovo. Bus sulosta trijų veiksmų drama "Kovoje už laisvę." Veikalas atvaizdina gyvenimą Lietuvoje. Tikimės, kad clevelandiečiai pasinaudos taja progą. Be to, vakare dalyvaus garsi solistė, Cookinski.

Vakar atsisub Stokės svietainėje — 6021 St. Clair Ave. Pradžia 5:30 val. po pietų.

Pramonietis.

KEWANEE, ILL.

Vasario 18 d. čia įvyko baisi nelaimė. — sudėgė lietuvių moteris Paulauskienė su savo dviem dukrelėm. Atvažiavė ugniaagesiai rado liepsnose besėdinčia motina, nuo vilko prisiglaudę trjs dukrelės. Vos spėjo nelaimingąsias nuvežti lignonbutin — motina ir dvi dukrelės persiskyrė su šiuo pasauliu. Trečioji, manoma, gal pasveiks.

Sugrįžęs iš darbo Paulauskas nerado nė moters, nė savo kudikių. Paulauskas liko dideliame varge su likusiais trimis mažais kudikiiais.

Vasario 20 d., pasibaigus pamaldoms, netoli bažnyčios stovėjo plakatų dalintojas ir ramiai dalino juos praėiviams. Tik staiga pribėgo prie jo išėjus iš bažnyčios senyve davatka ir viena jos kaimynka, jodvi sukibo į dalintoją ir ėmė plėšti iš jo rankų paskelbimus. Net šlykštu darėsi žiurint į tas fanalikes, užpuolusias ramiai stovintį žmogų. Iniršę jos plėšė iš dalintojo rankų paskelbimus ir draskė juos. Viena neva jaunamartė, paėmė dviem pirštais ant gatvės pamestą paskelbimą, atsargiai nunešė jį purvynan ir — valiai trypti!

Netik ta nieko nekalta popiera liko supurvinta, bet ir pati karžygė gerokai apsitaskė...

Gėda! Kokiam gi šimtmetyje mes gyvename? Nejaugi jos nemato kaip elgiasi kultūriškai amerikona ir kitų tautų žmonės?

Mūsų mieste randasi tokių lamsių ir prietarinių žmonių, kurie mano, kad lankymasi į teatrą yra nuodėmė... Daugelis bėga net pas kunigą ir prašo, kad jisai uždraustų savo parapijonams lankyti teatrus. Kunigas tečiau supranta kas yra teatras ir todėl negina nuo jo jaunuomėnų, bet pats pataria jai lankyti panašius vakarus.

Net sarmata pamislyti, kad mūsų žmonės pradeda bijoti ir to, kas visų priimta ir gerbiama.

Reporteris.

DETROIT, MICH.

Vasario 19 d. Dailės Mylėtojų draugija parėngė šeimynišką vakarėlį p. Olševskio svietainėje — ant 23 ir Ash gatvių. Apie 10 val. vakare vakaro pirmininkas pakvietė svečius prie

stalo. Laikė vakarienės iššaukta apie pustuzimis kalbėtojų. Tik gaila, kad nė vienas iš jų nepasistengė pasakyti ką nors rimtesnio: pasitenkinta daugiausia mažai reiškančiais linkėjimais ir pašaipomis. Bet tai mažmožis. Bet ve kame jie užsitarnauja daugiau papeikimo: nė vienas tame vakare neprisiiminė apie badaujančius mūsų brolius Lietuvoje! Kodel gi taip? Mes čia linksminamės ir sėdame prie stalų, apkrautų skaniais užkandžiais, o mūsų broliai badauja ir prašo mūsų paramos. Argi tik tiek mes legalime parentli juos? Man rodos, kad tame vakare nė vienas nebutų atsiskąęs paaukauti skaltiką-kitą tam prakalnimam tikslui. Argi nevertėtų, apart agonuclės ir kitų žaidimų, atsiminti ir apie prakalnesnius darbus.

Publikos buvo gane daug ir visi liko patenkinti puikiomis žaismėmis. Pabūgoje draugijos choras padainavo kelias daineles. Dainos žmonėms patiko.

Petrelis.

MELROSE PARK, ILL.

Melinių sukaktuvių paminėjimas.

Subatoje, 19 d. vas., Frank ir James svietainėje įvyko jubiliejaus vakaras paminėjimui metinių įsikurimo Darbininkų

Vartotojų bendrovės. Tam tikslui B-vė surengė gana turtingą programą, kuris susidėjo iš prakalbių, muzikos, monologų ir kitokių pamarginimų. Kalbėjo A. Zalatoris lietuviškai ir S. Ilkiov rusiškai. Savo kalboje drg. Zalatoris papasakojo, kokių naudą atneš "Darb. Vartotojų B-vė" laike savo taip trumpo gyvavimo. Taipgi perbėgo jis B-vės istoriją primindamas, kokias sunkias valandas B-vei prisėjo pergyventi pradžioje savo susiorganizavimo š priežasties bendrovės ir vietinių vertelų konkurencijos. Drg. Zal. beto papeikė tuos, kurie pradžioje jos tvėrimosi energiška darbavosi, bet vėliau pasidavė privatiškiems bizniečiams — už svarą muilo, kurį jie gauna užmokėję už produktus! Kalbėtojas nurodė ir ką gero gali sulaukti vietiniai darbininkai iš Darb. Vart. B-vės. Žmonių buvo pilnučiai svietainė. Užsilakė visi ramiai. Pas visus matėsi didelis užsiganėdinimas ir linksmas užpas.

Bendrovė davė kiekvienam atsilankusiam svečiui dovanas produktais, kokie tik randasi Bendrovės krautuvėje. Bendrovė gyvuoja gana pasekmingai, darbininkai pritaria korporacijai, išskirant keletą "parsi-davėlių" už svarą muilo. Linkėtinai Bendroei kuogeriausių pasekmių. B—vės narys.

\$26,800,000,00

Suviršum depozitų turi dabar didžiulis Valstijos Banks-State Bank of Chicago

uo jo isteigimo 1879 metuose tasai bankas nuolatos augo taip, kad šiandie jo kapitalas ir atsarga yra daugiau kaip keturi milijonai aštuoni šimtai septyniolika tukstančių dolerių — \$1,817,000.00.

Be 36 tukstančių žmonių, kur turi pasidėję savo pinigus šiame banke, čia jau sudėta Suvienytųjų Valstijų valdžios, Illinois valstijos ir Chicagos miesto pinigų.

Lietuviai, kuriems rupi saugumas jų pinigų, tegul pasideda šiame banke. Daug lietuvių yra pasidėjusių čia savo pinigus, ir džiaugiasi. *Atėję bankan klauskite Mr. Latis.*

Bankas moka 3%. Aldaras nuo 9 ryto iki 3 val. po pietų; Subatomis iki 2 val. po pietų. *įsidomėkite adresą*

STATE BANK OF CHICAGO

Kampas La Salle ir Washington Sts. prieš City Hall.

Tel. Canal 5641

J. PIKIEL BROS
LIETUVIŠKA KRAUTUVE
KA MES UZLAIKOM

Užlaikom naujausias mados Vyriskus ir Moteriškus visokius Cevyrkus, naujausias mados visokios rusies Marškinis, Kalnieriūs, Kepures, Skrybėles ir viską, kas tik yra reikalinga jaunuomenės apsiėdymui. Užlaikom įvairius aukštinus Laikrodžius, Laikrodėlius, Lenciušus, Lenciuėlius, visokius Žiedus (šliubinius žiedus padarom labai pigiai). Geriausio darbo Britvas, Peilius ir visokias Spilkas ir spilkutes. Puikiausių popierių ir konvertų del rašymo laiskų į Lietuvą ir kitur su visokiais Monologais, Dainoms, ir Istorijomis, turinčias savyje visokius paveikslus. Duodam atsakymus per laiskus ir prisitūčiam lavorus į visų Amerikos kraštų miestus. Visokios Malda knygos ir svietiško turinio knygos. Taipgi turime muzikališkų instrumentų ir patis esame senai praktikuojančiais muzikantais. Reikalingi muzikantų kreipkitės pas mus.

Paskutiniu laiku prieš Kalėdas mes daug padidinome visokias tavoras, kurių pirma dar nebuvo taip, kad mūsų kostumeriai turės didelį pasirinkimą.

718 W. 18th St. Chicago Ill.

AR SKAITAI "LAISVĖ"?

Jėgu dar neskaityti, tai tuojau užsiskak arba pakeiklauk vieno numerio pažinėjimui.

"Laisvė" yra didžiulis darbininkų laikraštis, nes dabar čia dvigubai padidinta t. y. 8 puslapių. "Laisvė" čia 2 sykū per savaitę todėl čia gausiau žinias iš viso pasaulio.

"Laisvė" telpa daug naujingu straipsnių, eilių, apysakų, juokų ir vaiznių patarimų. Apart to, yra įvairūs speciališkas skyrius del moterų.

"Laisvė" kaina tik \$2.00 metams, sei metu \$1.00. Užsienų metams 1.00.

Nelauk jėgai, nes vėliau kaina ra si bus padidinta.

Adresuok šitaiip:

"LAISVĖ"
100 South St. Brooklyn, N. Y.

NAUJIENOS

The Lithuanian Daily News
Published daily by Lithuanian News Publishing Company. Address: 1840 S. Halsted St., Chicago, Ill. Telephone Canal 1506.
Entered as second-class matter March 7, 1914, at the Post office at Chicago, Ill., under the Act of March 3, 1879.

Terms of subscription:
In Chicago, by carriers, per week 12 cents; by mail, one year \$6.00. Outside Chicago, by mail, one year, \$5.00.

NAUJIENOS

Pirmas Lietuvos Dienraštis Amerikoje. Eina iš Chicago kasdien. Leidžia Naujienų Bendrovė.
Prenumeratos kainos:
Chicagoje — per išsiuntus 12 centų savaitėje. Paštu siunčiant, Chicagoje metams \$6.00, pusei metų \$3.50.
Kitur, ne Chicagoje, metams \$5.00
Pusei metų \$3.00
Trims mėnesiams \$1.75
Dviem mėnesiams \$1.25
Europoje, metams \$7.00

Redaktorių matyti galima tikrai nuo 5 iki 5:30 val. vakare.

Redakcijos Straipsniai

New Yorko valstijos moters džiaugiasi. Assembly (legislaturės) komitetas 11 balsų prieš 1 nutarė paremti moterų balsavimo sumanymą ir paduoti jį atstovų butui apsvaistyti. Moters tur vilties, kad assembly priims tą sumanymą, nežiurint to, kad jisai buvo atmetas visuotinam spalių mėnesio balsavime.

Rusijos Valstybės Duma atsidarė patogiu valdžiai momentu — kaip tik po didelės rusų pergalės Erzerume. Patriotišką upą, kurį sukėlė šis kariuomenės laimėjimas, valdžia žinoma, stengsis išnaudoti tam, kad susilpnintų visuomenės nepasitenkinimą ir kritiką. Tik kažin ar ji turės daug pasisekimo? Biurokratijos ir jos pastatytųjų armijos vadų negabumas ir nelikimas apsiroiskė karės laiku per daug aiškiai, kad tą galėtų užglostyti vienakita pergalė ant turkų.

Henry Ford, garsus automobilų fabrikantas iš Detroit, Mich., šiomis dienomis pradėjo milžinišką kampaniją spaudoje prieš militarizmą. Didžiausiose kapitalistų laikraščiuose jisai paskelbė didelį pranešimą, kuriame prirodinėja, kad "preparedness" yra tas pats militarizmas tikrai kitokių vardu. Jisai persergsti nuo jo visuomenę.

Sitai kovai Ford'as paskyrė du milijonu dolerių.

Reikia pripažinti, kad šitas taikos darbas yra daug reališkesnis (tikresnis), negu buvo jo garsioji kelionė į Europą. Vienam žmogui suteikinti kariaujančias Europos valstybes negalima, bet kovoje su publikos nuomonės klaidintojais vienas žmogus gali daug nuveikti — ypač, jeigu jisai turi už ką nusipirkti stambiosios spaudos špaltas ir gabiių literatų plunksnas.

Tolyn girdėt vis daugiau balsų, pranašaujančių revoliuciją po dabartinės Europos karės. Ją pranašauja dabar jau ne tik tai revoliucionieriai, bet ir tie žmonės, kurie visomis savo sielos įjgomis geidžia ilgiausio amžiaus viešpataujančiai tvarkai.

Telegrafas atnešė iš Londono garsiojo anglų finansinio eksperto Sir George Paish žodžius apie pavojų, grėsiantį Vokietijai po karės. Jis sako, kad tie vokiečių biznieriiai, kurie

daro iš karės milžiniškus pelnus, turį iškalno apsaugoti nuo to, kas jų laukia, įvykus taikai Europoje. Sir George mano, kad grėsianti Vokietijos biznieriams perversmas ne tikrai panaikinsias kaizerio valdžią, bet ir kapitalistų pelnus, t. y. privalinę nuosavybę ant kapitalo.

Taigi tas finansų žinovas sprendžia, kad po dabartinės karės gali kilti socialė revoliucija, kuri pasibaigtų socializmo įvedimu. Socializmas, vadinasi, jo nuomone, visai nėra svajotojų išmislas.

APŽVALGA

EUROPOS KARĖ IR SOCIALISTAI

"Laisvė" plačiai aprašo garsios rusų socialistės, Aleksandro Kollontai, prakalbą, laikytą New Yorke. Toje prakalboje yra daug indomių minčių apie dabartinę karę ir apie Europos socialistų taktiką jos laiku, todėl mes žemiau paduodame keletą ištraukų iš "Laisvės" aprašymo.

Aleksandra Kollontai buvo Berfine, kuomet kilo karė, ir ji štai kaip piešia tą momentą:

Baisu ir apskaiti, kas dėjosi Vokietijoje pirmose karės dienose. Kapitalistų laikraščiai didžiausiais antgalviais gązdino žmones: "Jau ateina kazokai! Jie viską degina! Moterims ir vaikams pirštus, ausis ir nosis pjau-na." Žodžiu sakant, visa rusų kariuomenė buvo apšaukta laukiniais žvėrimis, kazokais, kalmukais. Aš vėliau sužinojau, kad generališko štabo išleistame rankvedyje yra tam tikras skyrus, kur mokinama, kaip reikia gązdinti visuomenę. Kiekvienas oficeris turi mokėti išgalvoti baisiausias istorijas apie priešų žvėriškumus. Iš to yra daug naudos valdžioms.

Tas pats, girdi, dedasi ir Rusijoje:

Rusijoje, kiek aš žinau, buvo praktikuojama tas pats gązdinimo metodas. Laikraščiai rašė baisenybių apie vokiečių žvėriškumus. Buvo sutaisytos istorijos apie akių išlupimą, ausų pjovimą ir kitus dalykus ir vis tai tik todėl, kad sukėlus žmonėse gyvuliškus patriotizmo jausmus.

Vokietijos gyventojus, kartu ir socialistus, tie gąsdinimai privertė stoti į valdžios pusę. Socialistai, kuriuos pašaukė prie ginklo, eidami į karę, pasak drg. Kollontai, kalbėjo:

Mes einame Rusiją išliuosuoti. Męs nuversime caro valdžią. Męs kovojam už savo liuosybę."

Francijos socialistai padarė tokią-pat klaidą:

Francijos socialistai atsi-stojo ant to paties prazūtin-go pamato. Daugelis mano, kad Francijos socialistai tik-tai tada balsavo už karės kreditus, kuomet jie sužinojo, kad vokiečiai socialistai bal-savo už karės išlaidas. Ne, draugai. Francuzai balsavo už karės kreditą, nieko neži-nodami apie balsavimą vo-kiečių socialistų. Reiškia, jie stovėjo ant tos pačios patrio-tiškos pozicijos, kaip ir vo-kiečiai soc-dem.

Toliau drg. Kollontai šitaip

aiškina Francijos ir kitų šalių politiką:

Francija, kaip ir kitos ka-pitalistiškos šalys, vedė už-grobimo politiką. Atsimin-kite, ką Francijos kapitalis-tai darė Morokoje, atsiminki-te, kiek milijonų jie paskoli-no supuvusiai Rusijos val-džiai, o tai vis tik tuo tikslu, kad paverstų Rusiją įrankiu savo užsieninės politikos. Ne keno kito, kaip Francijos mi-lionai užlaikė milžinišką Ru-sijos armiją. Tat argi kapita-listiška Francija nėra lygi kaltininkė šioj imperialistiš-koj karėj, kaip ir Vokietija arba Rusija?

Vienas francuzų socialis-tas atrašė man neseniai laišką, kuriame sako: "męs gy-nėme savo gražią tėvynę. Bet kurgi yra ta mūsų Francija? Milionai koliekių, milijonai nelaimingų, okeanai ašarų—štai kur mūsų tėvynė."

Belgija buvo įrankis Ang-lijos ir Francijos rankose. Pa-galiaus ir ta pati Belgija nėra taip jau visai nekalta. At-siminkite, kaip belgai kapita-listai smaugė Kongo negrus, atsiminkit, kokias slaptas su-tartis darė slaptoji Belgijos diplomatija su Francijos ir Anglijos diplomatijai!

Europos socialistai padarė klaidą delto, kad jie užmiršo kapitalistiškos politikos esybę ir davėsi apgauti visokiais val-džių prasimanymais. Kollon-tai sako:

Ne, draugai, Europos soci-alistai padarė didžiausią klai-dą, kuomet įsivaizdino, kad jų priešai gyvena kitojė šalyje. Darbininkų priešai gyvena namie, savo lochoje šalyje. Mūsų priešai — tai ka-pitalistai. Vokiečiai darbinin-kai turi savo priešus namie, Francijos darbininkai turi savo didžiausius priešus namie, o Rusijos darbininkų didžiausi priešai gyvena ne Prapoše ar Galicijoje, bet taip-pat namie, pačioj Rusi-joj.

Kapitalistiškos valdžios ir jų pakalikai paleido gandą, kad šioji karė vedama var-dan mažųjų tautų apgynimo ir vardan kultūros.

Kas gi apgina mažąsias tautas? Ar Rusijos caras, per amžius jau smauges, ar Vokietijos kaizeris, kuris ne-davė atsikvėpti lenkams ar danams, ar Austro - Vengri-ja, kuri tik ir gyvena mažų-jų tautelių skriauda ar paga-liaus Anglija, kuri slėgia In-diją, Egiptą ir Airiją? Argi vi-si tie vilkai avies kailiję ga-li ginti mažąsias tautas ir jų reikalus, slėgdami tas tautas, kurios yra po jų valdžia? Tiktai kurdikiai gali tikėti į tą pasaką.

Sakoma, kad ši karė veda-ma už kultūrą. Bet kurgi y-ra ta kultūra? Ar griuvėsiai, gaisrų pošvaistės, milijonai nelaimingų koliekių, elgėjų, milijonai lavonų? Šalin to-kią kultūrą! Bet tikroji kul-tūra, tikras žmoniškumas šioje karėje baisiai, neapmo-kamai nukentėjo.

"DOROJI" SPAUDA

"Draugas" išspausdino pir-mam savo puslapyje tulo A. Tamoliuno straipsnį apie lietu-vių spaudą. Straipsnio auto-rius dalina visą mūsų spaudą į dvi rūši: į "katalikiškąją" arba "dorąją" ir į "bespalvę", prie kurios jisai priskaito "laisva-maniškąją" ir "cicilikinę" spaudą. Štai ką jisai rašo apie "laisvamaniškąją" spaudą:

Tieji laikraščiai atmesda-mi tikėjimą, arba statydami jį paskulinėje vietoje, ar gi gali vesti tautą prie gerų ir dorų darbų? Ištikrųjų, kad ne, nes kas gi gali užginčyti, kad tikėjimas yra blogu bei piktu dalyku (mūsų pabrauk-ta, "N." Red.)? Jeigu kas pasikėsintų tą užginčyti, tas papildytų melagybę pasaulio istorijoje. Ir jeigu katalikų tikėjimas yra geru daiktu, da gi reikalingu, taigi, toji spauda, kuri nori būti visuomeninė, privalo ne tikrai gin-ti tikėjimą, bet dar užvirtinti jį paklydusių protuosna. Jeigu sektume betikybines spaudos pėdomis, ar gi žmo-gus be tikėjimo tuomet bu-tų doras, o viešpatija suside-danti iš nedorų piliečių, ar gi galėtų būti tvirta? Nieka-dos! Ir del ko gi? Delto, kad viešpatijos pamatu pri-valo būti tikėjimas. Taipgi spauda, kuri yra priešinga ir kenksminga tikėjimui, taipgi yra priešinga ir kenksminga viešpatijai.

Tam "katalikiškam auto-riui" matoma, taip susipainio-jo mintis galvoje, beįsmislio-jant ant "laisvamanių" ir "cici-likų", kad jisai net nepasijuto, kaip išniekino tikėjimą, nes jisai sako, jogei niekas negalys užginčyti, kad tikėjimas esąs, "blogu bei piktu dalyku!"

Bet tiek to su tuo. Daug di-desnės domos užsitarnauja to "autoriaus" tvirtinimas, kad "viešpatijos pamatu privalo būti tikėjimas." Prie šių dienų sąlygų tokia mintis yra didžiausis pasaulyje absurdas. Viešpatijoje, kurioje mes gyvename, t. y. Suv. Valstyjose randa-si apie du tuzinų tikėjimų. Į ką pavirstų šalies gyvenimas, jeigu kiekvienas tų tikėjimų (t. y. jų pasekėjai) imtų varyties ant to, kad pasidarius viešpa-tijos pamatu? Įvyktų tokia suirutė žmonių tarpe, kokios gali nebūvo nė prie "Babelio bokšto". Silpnutę nuovoką apie ją galima įgyti, prisizūrint kad ir į kovas musikių "rymo-katalikų" su "neprigulmingai-siais katalikais." Jeigu tarp jų dviejų prieina net prie kruvinų susirėmimų už tokį menką, palyginamai, dalyką, kaip savo parapijos sustiprinimas ko-kioje-nors mainierių "pečėje," tai galima įsivaizdinti, kas dė-tųsi, kuomet prasidėtų varžyti-nės už visą valstybę, ir tai ne tarpe dviejų, bet dviejų-trijų dešimčių tikėjimų sektų.

O prie viso to reikia pridėti da ir tikinčiųjų kova su "bedie-viais," kurių Suv. Valstyjose be-ne didesnė gyventojų pusė. P-as Tamoliunas, beje, tų "bedievių" visai nenori skaityt! dorais žmonėmis. Bet kas pati-kės šitokiam žioplam pliauški-mui! Ar didesnioji šios šalies žmonių pusė tai yra vis nedorė-liai? Ir — ar tikėjimas padarė dorais tokius sutvėrimus, kaip kunigas Macochas arba kuni-gas Schmidtas, kurie buvo net ne paprastais tikinčiais žmonė-mis, bet tikėjimo mokytojai?! Aišku: tikėjimas ir dora tai yra visai skirtingi dalykai. Kaip tikintis, taip ir netikintis žmogus gali but doras ir gali but nedo-ras.

Bet štai ir pats tikintis Tamo-liunas kartu su tikinčiąja "Dra-ugo" redakcija rodo, kad gali-ma tikėti ir elgties labai nedo-rai. Straipsnio autorius, pavy-zdžiui, šitaip polemizuoja prieš socialistus (kuriuos jisai krikš-čionišku budu vadina "cicili-kais!"): Ir kas gi bebūtų, jeigu tas sunkiai dirbęs darbininkas turėtų lygiai dalinties su tuo-

linginiu, kurs tikrai tikoja kintų malonės, tvirtas gi, o ne-noris dirbti.

Pagal jo žodžius išeina, kad socialistai norį lygiai dalinti turtus tarpe sunkiai dirbančių darbininkų ir nieko neveikiančių linginių. Bet tai juk yra nesąmoniškausias melas, nes socialistai turi kaip tik priešin-gą tikslą!

Tai matote, kokia "dora" yra ta katalikiškoji spauda!

DZUKAS AMERIKON

Monologas.

(Jeina dainuodamas, prikim-šęs alaus bonkomis kišenius. Prisiartinęs prie stalo išsiima bonkas ir stalo jas ant stalo):
Gėriau dženelė,
Tamsių nakciale —
Pragėriau galvelė
Ir razumelį,
Pragėriau etc (atkartoja).
(Staiga pertraukia dainą ir klausosi. Išlėto ant pirštų gal-ly prieina prie durų ir ten klauso-si): — Tur buc gaspadzinė miera, ar išėjo kroman... Ir gerai... Jei ji pacirtų, kad aš parsinešiau alucio, tai kap be-matai, pributų cionai, — pama-čyc man ištuštyc šitas plėskas. Visadu, kap cik parsinešk a-laus, tai ji ir pašmace ruiman. (Prieina prie stalo, sedasi ir ge-ria.)

Sako, kad Amerike negerai gyven... Kvailiai!.. Kur bus geriau?... Lietuvon... dzievaži, ne... Lietuvon budamas avė-ju vyžais, o cionai su kama-šiukais... kap ponaitis... Pan-čiakos nuplyšo, tai-nuėjau kro-man ir nusipirkau kitas. (Išsi-ma moteriškas pančiakas iš ki-šeniaus ir, suėmęs jas viena ranka už vieno galo, antra už kito, mieruoja ant rankos) Bra-cia, vuolackinės... ale, kažin ko cie kromininkai tap juokėsi, kap aš pirkau jas. Kap cik i-ėjau kroman ir susicikau kro-mininku, sakau: mister, aš no-rėlau pirke pančiakas. O jisai išvertijs akis žiuri manin. Tadu dasipročėjau, kad jisai ne kata-likas lietuviškai nesupranta... tai aš paraitojis kelnes paro-diau... tadu jisai paėmęs mani už rankos privedė prie pančia-ko ir rodo tokias trumpukes... bet aš nestrokavoju pirke—dai-rausi aplinkui...O gi žurau ka-ro tokios ilgos — ir cik dzvide-šime penki centai! Toki paci-cienia, kap ir tų trumpuciu. Aa, mislinu pac savam duke, regi, kap grinorių, tai nori apgautė. Sakau, nėra durnų pirke tokias trumpuces už tų pacių cienių... Aš jam parodiau, ir sakau, duokš man šitas. O jis sako: —Ar ju merid.

—Aš sakau: tu pac merid... duokš man šitas pančiakas ir gana.

O jisai kad juokias, kad juo-kias, kap durnius geležukį ra-dijs. Bet aš vistiek nestampin-au — turėjo duoc tas ilgas. Aš jam užmokėjau pinigus ir iš-ėjau, palikdamas jį juokianci... A, ku cia ir poric... Argi mo-žna palygyc Ameriko gyveni-mų prie Lietuvos?.. Budavo, dzirbsi, dzirbsi dzenų ir nakėj, atėjus nedzėliai neturi nė skaci-ko. Nuėini miestan, tai cik seili-ryji žiurėdamas kap kici ge-ria alucj. Ot cia, Amerikon, tai Dzievo duota — per dzenų pa-dzirbsi, tai vakare parėjis gali kur cik nori eic, kų cik nori ga-li daryc ir kų cik nori gali gerc. Va parsinešau pusį tuzino plė-škų bavareko ir traukiau sau, kaip kunigas (geria). Ale, tai cik ir geras tas saliučikas, už-pundzinó, bracia da ir cigarų (išsitraukia didelį cigarą iš ki-šeniaus, varto, žiuri)... Tokio,

bracia, Lietuvon ne cik neru-kiau, bet ir akimis neragėjau... Kap lietuviška dzešra... (Bando užsidegt, bet nedega; bando an-trą galą; atkanda didelį šmotą ir spjauna. Užsidega. Trauk-damas laikraštį iš kišeniaus): Aš ne cik alucj galiu gerc ir ci-garų rukyc, ale ir gaziety čy-loc. Kici sako, kad aš labai pi-jokaunu. Kad cik jie ciek ger-ty, kap aš, tai butų šceslyvi (Varto laikraštį).

Raulų Antanas likosi surašta-votas už paveržimų pacios nuo vyro ir pastacytas po tukstan-ciu dolerių... Taki, bracia, pa-kljuvai, kap pelė slastuose... Kad turėtau tukstancj dolerių, tai iškirktau. Bet kur ciek gau-si... va nusipirkau alaus, tai dar doleris atliko (išsiėmęs dolerį varto. Atsidusdamas): Ciesa, Antanas buvo labai geras mano favorscius, ale ir gerai jam... Aš jam ne rozų sakiau, kad tu ne-pristok prie tų bobų... Bet ar klausė? Paragės kur bobų, tai veizdzek ir laizosi, kap kacinas ing lašinius žurėdamas. O jeigu pačiuja, kad pas kurių bobų raugytų agurkų, tai iš čionai jo nē su šipuliais neškrapsysi. Pajunko su bobucēm alucj mauke, kadu jų vyrai išeina darbuic, tai neraikia jau nē dzirbbc..

Kodel aš — neraik man pri-stoc bobas... Aš moku ir prie mergų prisilaguidzyc. Kad ir Marceliukė, ar negraži mer-ga? veidukai raudoni, kap iš-krosyci, akucės mėlynos, o dan-tukai kap vargonukai... Kitos sako, kad ji deda kokio ten pen-to ir miltų ant veidų. Bte taicik iš pavydascies išranda visokius plėtkus... Ragė, aš Marceliuką nusivedu ant šovų, mufinpi-kėčerų, o dar girdzi, kad aš no-tu imc jų už pacių, tai-prima-nytų visus kalnus ant jos su-verstų... No kas, kad biskucj miltų ir užsideda... Juk cionai, Amerikon miltai minkštai sup-plekvoei ir pigus. Nebijokit, Lietuvon nedėjo — ba ten mil-tai rupiai sumalci, tai bijojo ap-sidraskyc veidų...

Tai vėl sako, kad ji nieko ne-turi. Nu, ir ko jos nori, kad ji turėtų?.. Nugi kas mergai rai-kia turėc, tai ji viskų ir tur... O dar kitos sako, kad ji grinorka, nemoka amerikancekai apsi-rcngc, nemoka čiugumo mau-moc... Po ciesai pasakius, aš ir nenoriu, kad mano paci krimts-tų čiugum. Ana, Lietuvon mano tevo avys, budavo, kap suims nakėj čiugumų krimsc, tai žmo-gus negali nē miegoc... Aa, kų ci ir šnekėc... Man visciek Mar-celiuikė gražesnė už jas visas. Kad ji butų cik su vienais mar-škiniiais, tai visciek aš ją imtau. Ji tokia meili, tokia lipni, kap prisiglaus, kap prisispaus, tai mano širdzis iš meilės pradeda klumpakojį soktc... (Geria).— Viskas man Amerikon pacinka —alus, cigarai, mergos, ale kap katros drapanos— tai ne. (Pa-kelia švarką, pasimato korse-tas). Šita kamziolė man tai vi-sai nepacinka. Anų dzien pa-regėjau savo gaspadzinį tokių kamzelkų velkanc, tai paklau-siau, kam ji reikalinga. Ugi, sako, kad gražesnė butau... Aš, sakau, ji velkasi, kad gražesnė išrodytų, sena budama, — ko-del ir aš negaliu tap apsiireng, kad butau gražesnis ir, kad ma-ne Marceliuka geriau pasida-botų... Ugi nuėjau ir aš nusi-pirkau tokių. Ale, tap spau-dzia, kad negaliu ne acidusc.. Reikia nusivilkc. (Velkasi.)

(Uždanga nusileidžia.)
Džei En.

Redakcijos Atsakymai

Antanui Pranckevičiui. Tai mažmožis, — netilps

Jaunuomenės Skyrius

Apie Sraipsnių Rašymą

Praejusį kartą buvo nurodyta, kad trumpas, paprastas žodis, išreiškias sąryšyje su kitais sakinio žodžiais mintį aiškiai, geriausiai tinka raštui. Tačiau, kokius žodžius mes vadiname paprastais? Gi tokius, kurie dažniausia vartojami. Bet ar visi žodžiai, kurių dauguma žmonių nevarvoja kasdieninėje kalboje, yra nepaprasti? Žinoma, kad ne. Imkime, pavyzdžiui, daktarų ar inžinierių. Daugybė žodžių, reikalingų jų profesijoje, plačiai visuomeninei yra nepaprasti. Vienok, kalbėdami apie jų profesijos dalykus, mes turėsime vartoti jų priimtus žodžius. Ir tuos žodžius reikia skaityti taip pat paprastais, kaip ir mūsų kasdieninius žodžius, nors jie tiliams gal ir svetimi. Jie ir yra paprasti tik bėda, kad mes jų nežinome. Todėl "paprastais" žodžiais reikia skaityti ne tuos du ar tris šimtus kasdien vartojamų darbininko žmogaus žodžių, bet visus tuos žodžius, kurie priimti yra kiekvienoje gyvenimo srityje. Tokiu būdu paprastų žodžių pasidaro labai daug.

Ar reikalinga yra (turiu omenyje žmogų, geidžiantį lavintis, užimti draugų ar visuomenės tarpe vietą) žinoti daug žodžių? Negali būti abejonės, kad reikalinga. Juk kaip be žodžių išreikšti mintį? Kaip aprašyti kokį atsitikimą? Buvo, duokime sau, žmogus ligonbutyje ir matė, kaip daktarai darė ligoniui operaciją. Parėjo jis iš ligonbučio, klausia jo namiškiai ar pažįstami, kaip ta operacija atlikta. Visas operacijos atlikimo procesas praslenka prieš akis, o aprašyti (ar pasakyti) jis negali; trūksta žodžių įrankiams pavadinti, girdėjo jis vardus vaistų prie darbo vartotų, bet ir juos pamiršo. Jeigu toksai žmogus visgi bandytų šį-tą pasakoti, tai tas jo pasakojimas išeitų labai silpnas, miglotas, o prie to jame nuolat atsikartotų tie patys žodžiai. Paimkime kitą pavyzdį. Daugeliui iš mūsų teko skaityti aprašymą — paveikslą kokios nors ypotos romane ar apysakoje. Ir taip aiškiai kartais parodo mums išvaizdą to žmogaus, apie kurį jis kalba, kad mes, regis jį pažintume, jei tik kur susitikime su juo. Iš kitos pusės, kiekvienam mūsų ne sykį prisėjo klausiti kitų, arba pačiam būti klausitu irgi nupasakoti išvaizdą kokių-nors žmonių. Ir kas gi iš to išeidavo? — Ogi be aplamų nurodymų, kokios yra indomaujamo žmogaus akys, kokie plaukai ar nosis, tiek mes kitiems, tiek kiti mums, aiškesnio nioko nepapasakodavom, nors vaizdas gal ir labai aiškus budavo mūsų vaidentuvėje. Kodėl gi tai atsitikdavo. Visų pirma todėl, kad mums stokuodavo žodžių išreiškimui to, ką matėme. Na iš tikrųjų, paimkime, kad ir akių aprašinėjimą — ar daugelis žino kaip vadinasi akių dalys? Atsakymas — labai mažai. Bet kaip tuomet galima aprašyti pačią akį?

Tadgi vienu svarbiausių uždavinių kiekvienam norinčiam turėti gerą "plunksną" yra reikalinga įsigyti juo daugiausia žodžių, arba, kaip tai priimta

kalbėti — platų "žodyną." Kokiū būdu galima tai atsiekti? Pirmiausia — verčiant iš kitų kalbų lietuviškon eiles, apysakaites ir kitokio turinio raštus. Bet toks praplatinimo savo "žodyno" budas ne visiems tinka, nes kaikiurie svetimų kalbų nepažįsta. Iš kitos gi pusės vertinai yra pavojingi tuo, kad jie kraipo vertėjuje dvasią jo prigimtos kalbos. Tuli mano todėl naudingiau esant skaitymas ir rinkimas naujų žodžių beskaitant geruosius rašytojus. Kad tie žodžiai neužsimirštų, rašant by kokį laišką ar straipsnį vėta juo daugiausia jų suvartoti.

Kiti praplatinimui savo "žodyno" stengiasi kaip galima arčiau pamėgdžioti įžymius rašytojus. Paskui jie sulygina savo pamėgdžiojimus su originalais ir tēmija, kokios paklaidos padarytos. Tuo būdu įgijama ne tik naujų žodžių; taip išdirbama ir visas stilius.

Da yra viena, ypač mėgiamą vartoti žodžių rūšis — tai taip vadinami bendri žodžiai — žodžiai "daug reiškiantys, o mažai pasakantys." Pavyzdžiui tokių žodžių gali 7890šnii SHRD "idejos," "politikos dirva" ir tt. Musų laikraščiuose nuolat ir nuolat tenka pastebėti, kaip koks korespondentas rašo: "Mes veikiame politikos dirvoje." Na, ar galima iš tokio pasakymo suprasti ką nors apie patį veikimą? Jokiū būdu. Ir dešimtį sykių naudingiau būtų, jei toks korespondentas parašytų: "Mes parengėm tiek ir tiek prakalbų, išdalinom tiek ir tiek tukstančių atsišaukimų" ir tt. Tuomet skaitytojas gautų supratimą, koks ten veikimas yra. Antanas. (Kitą syk bus daugiau.)

Kodel Karvelaitė Pabėgo

Pastaromis dienomis buvo daug rašyta apie Juzę Karvelaitę ir jos pabėgimą prieš pat vestuves nuo jauniko.

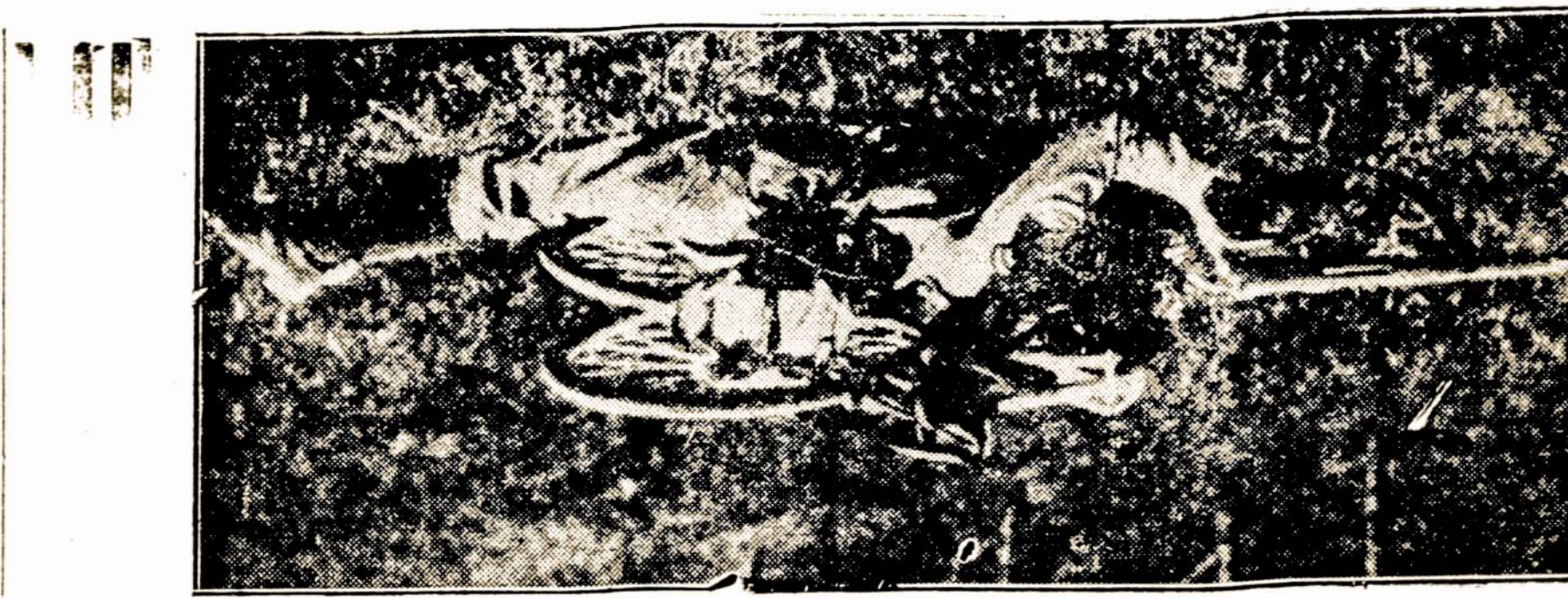
Jai pabėgus iš Chicagos, jos motina ir vaikas paskelbė laikraščiuose, kad mergina pabėgdama išnešė 500 dol. vaikinui pinigų.

Karvelaitė tapo surasta Philadelphiaje ir atgabenta Chicagon. Pirmame tyrinėjime Karvelaitės byla liko perkelta į Grand Jury kriminalinį teismą.

Šiandie visuomenė žiuri į tą mergaitę kaip į vagilką. Nesiranda nė vienos ypotos, kuri ištiestų jai ranką, ištartų gerą žodį. Ir kas išdrįs tai padaryti? Motina sakosi norinti, kad jos duklė būtų nubausta arba, — kad ištėkėtų už žmogaus, kurio ta nemylė. Vyras pirmiau meilinėsis prieš jos ir sakęs "aš tave myliu," šiandie pasodino ją kalėjiman.

Dabar prieš Karvelaitę stovi du keliu: vienas kalėjimas, kitas — prie altoriaus draug su Grišiumi, nuo kurio ji bėgo.

Kodel gi Karvelaitė bėgo? Karvelaitė da neturi pilnų 15 metų. Ji dar yra kudikis; vos du metu tik kaip atvažiavo iš Lietuvos; nemoka nė rašyti, nė skaityti; gi gyvenimui pas motiną aplinkybės ne visai buvo tinkamos. Motina, pati paprastai moteriškė, negalėjo daug ką gero dukterį išmokyti, ir kad ji ištikro negalėjo to padaryti rodo ir tai, jog mergaitė

Kareivis iš dviratininkų korpuso, vartojamo išitimui priešo pozicijų ir spėkų, slenka prie priešo pozicijos.

pirmą klaidą padarius, ji grūdą ją kalėjiman. Visas mergaitės gyvenimas buvo tamsus skurdas. Negalėjo jos apsaugoti nė priklausymas prie 4 vyčių kuopos.

Ant nelaimės vyras, kuris patiko tik motinai, radęs užuojautą paš motiną, stengėsi įsipaikinti mergaitėi. Jisai meilinosi, teikė jai šypsas, pirkinėjus, saldinius; net už butą ir maistą mokėjo tulą laiką.

Gal kas nors pasakys, kam mergina leidosi su juo tiek toli, kam ėmė dovanas ir pinigų? Merginos motina yra našlė, ir todėl, manau, aišku, kad jos padėjimas buvo sunkus. Parama iš šalies visuomet jai buvo maloni, kokioje formoje ji tik teikta jai. Motina prielankiai žiūrėjo į dovanas; motina ir šioje piniavoje su vestuvėmis, sakoma, daugiausių spirus dukterį eiti už Grišiaus. Ir mergaitė nesipriešino, nes matė, kad spēka motinos pusėje, ir todėl tęsė iki paskutinės dienos.

Kuomet jau vos keliolika valandų beliko iki šliubui, mergaitė nutarė prasišalinti, kad nelopus veidmaine, kad nepriestiekus vyriui, kurio ji nemylė. Kaip nutarė, taip padarė. Keliolika iš pasiėmė Grišiaus pinigų. (Sakoma, kad jis paveldydamas jai imti, tik suprantama, ne tiek daug). Tiesą, už paėmimą pinigų mergaitė galima kaltinti nežiurint to, kad jie suvartoti apsiginimui. Suaugusi ir šiek tiek prasilavinusi mergina, žinia, būtų radus kitonišką budą pasiliuosavimui. Bet Karvelaitė, aciu jos jaunumui ir toms aplinkybėms, kuriose ji gyveno, buvo tik vienas toks aiškesnis, nors ir peiktinas, išsiliuosavimo kelias. Ji juo ir paėjo.

O dabar merginą mokinama doros. Kur? Kalėjime. Ne, ne kalėjime reikia ją mokinti, pas dorus žmones arba mokykloje reikia duoti jai pažinti geras ir blogas gyvenimo puses. Tuomet ji pati galės išsirinkti sau gyvenimo draugą. Gi motina, ką — iki šiol "negalėjo" išmokyti, o dabar pveda mokyti kriminaliam teismui. Tik klausimas, ar išmokins ir teismas.

Ne, kriminalis teismas nieko negelbės. Mergaitėi reikalingas paliuosavimas jos iš kriminalio teismo.

Ir jei jau pavesti to dalyko ištyrimą, tai jaunųjų teismui (angliškai: Juvenile Court).

Alex.

Keisti žmonės

Nesenai skaičiau viename dienraštyje apie p-lę J. Karvelaitę ir St. Grišių. Iš to aprašymo aš patyriau, kad p. St. Grišius, kuris rodo, turi 40 metų amžiaus, norėjo apsisvesti su ta 16 metų mergeite. Paskėmė gi buvo, kad p. St. Grišius prarado net \$525.00! Tai nomenka suma.

Man, suprantama, gaila p. Grišiaus, bet nemažiau aš apgailėstauju ir p-lę Karvelaitę. Ji, nereikia nė aiškinti, pasielgė negerai. Bet ta lekcija turėtų pamokinti netik Grišių, bet kiekvieną 40 metų "kavaličrų." Žinia, kad pasenę musų "kavaličrų" mėgsta įjieskti jaunų panų. Jeigu tokia nelygi pora ir apsideva, tai jos "šeimyniškoji laimė" neilgai

RYGA.

"Žvatgždės" mokyklų eglele buvo surengta 27 gruodžio mokykloje prie Katalikų gatvės. Vaikų prisirinko 300 su viršum, taipogi buvo užprašytų keliolika svečių. Vaikai linksminosi nuo 3 iki 7 valandos: dainavo, sakė eiles, žaidė tautiškus žaismus, vadovaujant p. Antanavičiui ir mokytojai p. Maželytei, kuri matyt nemažai darbuosi su vaikais, kad jie taip gražiai pagiedojų kalėdines giesmes, dainas, taipogi tautiškus himnus — rusų ir lietuvių. Žaidimai taipogi buvo labai dailūs. Dabartinės "Zvaigždės" mokytojos, nors jaunos, bet savo darbui atsidavusios, gerai atlieka savo pareigas, netik mokindamos vaikus, bet ir juos auklėdamos bei dailindamos jų apšėjimus, kas labai yra svarbu.

Pinigai patįs lįs tau į kišenų

Jeigu kirpsi savo pažįstamiems plaukus. Tas labai lengva ir su pagalba mašinėlės, žirklių ir šukų nukirpsi elegantiškai ir dailiai. Pabandyk.

Speciališkas Pardavimas

Barzdaskučio žirklelės, šukos ir mašinka, visas kompletas, vertės \$5 už \$1.45. Nelauk, bet tuojaus indėk į laišką 20 centų rankpinių (krasos ženkliais bei pinigais) ir mums atsiųsk, o mes už tai išsiųsime tą visą kompletą tiesiai į tavo namus. Likusius užmokėsi paimdamas. Adresuok: Hammond Sales Co., Dep. C 5, St. Louis Mo.

Jūs negalėjote matyt ir girdėt tokio **KONCERTO** kurį jungtomis spēkoms parengė du didžiausi Chicagos chorai — CHICAGOS L. S. VYRŲ IR MĪRŲS "PIRMYN" CHORAI **SUBATOJE, VASARIO-FEBRUARŲ 26, 1916** M MELDAZIO SVETAINĖJ, 2242 W. 23rd PL., Chicago. Svetainė atsidarys 6 valandą. Programas prasidės 8 val. vakare. INZANGA 25c ir 35c YPATAI. Šitas koncertas parodys lietuviams, koki koncertai turi būti. Siame vakare tamsta užmirš savo gyvenimo vergus; dainos ir muzika tamsta taip užžavės, kad jausiesi tartum rojūj esąs. Ir svetainė bus tam tikslui specialiskai eksperty išpušta. Programe dalyvaus muzikos ir dainų žinovai — žmonės, kuriais lietuvių da neturėjo progos pasidžiaugti. Programas bus taip įvairus, kad čia galime tikrai dalelę pažymėti: Programe dalyvaus lenkų choras "No-we Zycie," Latvių kvartetai bei solistai ir tt. Apart to bus Lietuvių kvartetas, Duetai, solo, Muzika ir tt. Po programai — lietuviški ir amerikoniški šokiai ir senos bei naujos žaismės iki 3 val. nakties. Muzika Brolių Sarpalių. Laukia visus pasitikti KOMITETAS.

LIET. SOC. JAUN. LYGOS I KP. SUSIRINKIMAS.

Nedėlioje, vas. 20 d. Chicagoje "Aušros" svetainėje įvyko L. S. J. L. I kp. susirinkimas. Svarbiausieji dienos klausimai ir reikalai buvo: 1) svetainės nusamdymas, 2) Lavinimosi darbas ir 3) konstitucijos projekto priėmimas.

Svetainės klausimo aiškesniam perstatymui pavesta tuo dalyku besirūpinančiai komisijai susižinoti su tuo pačiu tikslu išrinktomis komisijomis L. S. S. 4 kp., Laisvos Jaunuom. Choro, Moterų Progresyviško Susivienijimo kuopos Chicagoje.

Lavinimosi darbas. — Nutarta pradėti studijuoti politiską ekonomiją. Vedėju išrinkta drg. A. Davidonis.

Užbaigta priėmimas konstitucijos projekto. Galutinai konstitucijos suredagavimu turės pasirūpinti tie patys draugai, kurie priėmė jos projektą.

Nutarta parengti vakarėlį.

Da rasta labai reikalingu susižinoti su kitomis socialistų jaunuomenės kuopomis bei organizacijomis. Ir Lietuvių Socialistų Jaunuomenės Lygos I-ma kuopa šiuo kreipiasi į visas tokias draugijas, prašydama atsiliiepti sekamu adresu: J. Gubavičia, 1840 So. Halsted str., Chicago, Ill. Sekret.

Remkite pirmutinį ir viena-
tinį lietuvių darbininkų
d-i-e-n-r-a-s-t-į

NAUJIENOS

Skaitykite j-a-s, garsinkitės
j-o-s-e, atlikite spaudos dar-
bus j-o-s spaustuvėje, nes:

"NAUJIENOS" leidžia 600 dalininkų. Del-
to jos yra visuomeniška įs-
taiga, visuomenės valdoma ir kontroliuojama.
"NAUJIENOS" veda žmonės atsidavusieji
tarnavimui visumenės labui
"NAUJIENOS" spausdina unijos darbininkai
"NAUJIENŲ" tikslas yra nešti apšvietą mi-
nioms.

NAUJIENOS

1840 SO. HALSTED ST., CHICAGO, ILL.

Pirmutinė Lietuvių Korporacija

Po vardu

WICKER PARK CLOTHING & GENTS FURNISHING CO.

1509 MILWAUKEE AVE., arti Robey St.

Siuva rubus ant užsakymo pa-
gal naujausią madą ir prieina-
mą kainą. Taipgi užlaiko mar-
škinių, kaklaraiščių ir kitokių
reikmenų.

Užeikite persitikrinti mūsų žemomis kainomis